

Sygn. akt I Ns 379/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie : Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2018 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z wniosku (...) S.A. z/s w K.

przy udziale P. K., Skarbu Państwa – Starosty (...)

o stwierdzenie zasiedzenia służebności

postanawia:

I. stwierdzić, że służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia nr S-103/104/107 wraz z jednym słupem wsporczym tej linii, o nr ruchowym 48, na stanowiącej obecnie własność P. K. nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...), zgodnie z jej przebiegiem oznaczonym w opinii biegłego sądowego Z. T. (1) z dnia 24 stycznia 2018 r., k.148-149 akt niniejszej sprawy, stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, polegającą na prawie utrzymywania wyżej wymienionej infrastruktury na wyżej opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, napraw, remontów, konserwacji i całodobowego dostępu do niej, ograniczoną w jej wykonywaniu do stanowiącej część ww. nieruchomości działki gruntu o nr 181, położonej w M., gmina K., nabył z mocy prawa przez zasiedzenie z dniem 21 maja 1973r. Skarb Państwa, którego następcą prawnym w tym zakresie jest wnioskodawca (...) SA w K.;

II. oddalić wnioski wnioskodawcy i uczestniczki o zasądzenie od siebie nawzajem zwrotu kosztów postępowania;

III. nakazać wnioskodawcy (...) S.A. z siedzibą w K. uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej kwotę 3.156,18 zł tytułem brakujących wydatków na opinię biegłego, poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 379/16

UZASADNIENIE

(...) S.A. z/s w K. wniósł w dniu 12.05.2016 r. wniosek o stwierdzenie, że Zakłady (...), których następcą prawnym jest (...) S.A. z siedzibą w K. wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), nabyły przez zasiedzenie, z mocy samego prawa służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu z dniem 1 stycznia 1967 r. dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia nr S-103/104/107, posadowionej na nieruchomości gruntowej oznaczonej, jako działka nr (...), w obrębie M., stanowiącej własność uczestniczki, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, Wydział IV Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczonych infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej w pasie szerokości 12 metrów na całej długości linii w obrębie działki.

Ewentualnie, na wypadek nie podzielenia stanowiska, że przedsiębiorstwo państwowe mogło nabyć służebność do swojego majątku, wnioskodawca wniósł o stwierdzenie, że Skarb Państwa, którego następcą prawnym jest (...) S.A. z/s w K. wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), nabył przez zasiedzenie, z mocy samego

prawa służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu z dniem 1 stycznia 1967 r. dla infrastruktury energetycznej w postaci dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia nr S-103/104/107 posadowionej na nieruchomości obejmującej działkę nr (...), położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), która to służebność polega na prawie utrzymywania rzeczonych infrastruktury elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, modernizacji i całodobowego dostępu do niej w pasie szerokości 12 metrów na całej długości linii w obrębie działki.

Ewentualnie wnioskodawca wniósł o stwierdzenie, że spółka (...) S.A. działająca pod obecną nazwą (...) z/s w K., wpisana do KRS pod nr (...), nabyła z dniem 1 lutego 2009r. przez zasiedzenie na mocy samego prawa służebność przesyłu dla infrastruktury energetycznej w postaci dwutorowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia nr S-103/104/107 posadowionej na nieruchomości gruntowej oznaczonej, jako działka nr (...), obręb M., stanowiącej własność uczestniczki, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, IV Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą nr (...), a która to służebność polega na prawie utrzymania wymienionej linii elektroenergetycznej na opisanej nieruchomości, na prawie jej bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, remontów, i modernizacji oraz całodobowego do niej dostępu w pasie szerokości 12 metrów na całej długości linii w obrębie działki.

Wnioskodawca wniósł także o zasądzenie od uczestniczki na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że uczestniczka postępowania jest właścicielką nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nad opisywaną nieruchomością przebiega napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji P. – K. – K. oznaczona obecnie nr ruchowym S-103/104/107, zaś na powierzchni nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) usytuowany jest jeden słup energetyczny. Pas wyznaczony skrajnymi przewodami tej linii ma 12 metrów szerokości i jest wystarczający do prowadzenia jej eksploatacji. Przedmiotowa linia elektroenergetyczna, oznaczona pierwotnie jako S-103/104, wybudowana została przed rokiem 1945 i stanowi tzw. mienie poniemieckie. Z tego powodu wnioskodawca nie posiada dokumentacji związanej z budową linii, a wyłącznie z jej eksploatacją. Z chwilą wybudowania stacji R-199 K. tor linii oznaczony numerem 103 został rozcięty, jego końcówki wprowadzono do nowej stacji, zaś powstałe tym sposobem dwie części zyskały oznaczenie nr 103 w relacji K. – P. i nr 107 w relacji K. – K.. Stąd powstało obecne oznaczenie linii S- 103/104/107, przy czym wnioskodawca podkreślił, że zmiany te nie wprowadziły żadnych zmian w przebiegu linii nad nieruchomością uczestniczki. Dla przedmiotowej linii prowadzone są paszporty ogólne, w których odnotowuje się wszelkie istotne dla linii zdarzenia i prowadzone wobec nich czynności eksploatacyjne. Najdawniejszy wpis nosi datę 21 maja 1953r. Od czasu wojny do chwili obecnej linia ta nieprzerwanie funkcjonuje. L. stanowi trwałe i widoczne urządzenie, świadczące o tym, że zarówno wnioskodawca, jaki i jego poprzednicy korzystali z nieruchomości w sposób odpowiadający służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Zdaniem wnioskodawcy powyższe oznacza, że z dniem 1 stycznia 1967r. doszło do zasiedzenia ww. służebności gruntowej. Treścią ww. służebności jest prawo utrzymywania przez wnioskodawcę na nieruchomości uczestniczki urządzeń linii elektroenergetycznej S-103/104/107 110 kV, prawo do jej eksploatacji, napraw i konserwacji, remontów i modernizacji oraz prawo do całodobowego dostępu do tej linii. Wnioskodawca podniósł, że przed wejściem w życie przepisów dekretu z dnia 11 listopada 1946r. - Prawo rzeczowe, brak było podstaw prawnych do zasiedzenia służebności. Wnioskodawca przyjął, zatem – na podstawie art. 184 § 1 ww. Prawa rzeczowego i związku z art. XLI § 2 przepisów wprowadzających Kodeks cywilny (p.w.k.c.) - dwudziestoletni okres zasiedzenia liczony od dnia wejścia w życie dekretu tj. od 1 stycznia 1947r., co czynił w przekonaniu o działaniu swoich poprzedników prawnych w dobrej wierze i przy założeniu, że nieruchomość uczestniczki była przez cały czas własnością prywatną. Za przekonaniem wnioskodawcy o dobrej wierze poprzedników stoi, poza domniemaniem prawnym z art. 7 k.c., zarówno poniemieckie pochodzenie urządzeń, jak i brak jakichkolwiek roszczeń ze strony właściciela nieruchomości oraz objęcie w posiadanie przez poprzednika wnioskodawcy w oparciu o przepisy obowiązującej do 1995r. ustawy o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Wnioskodawca powołał się przy tym na orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że wymogi formalne wynikające z tej ustawy należy

uznać za mniej istotne w konfrontacji z powojennymi potrzebami i faktycznym wykonywaniem uprawnień przez przedsiębiorstwo energetyczne (post. SN z 23.09.2010 r., III CSK 319/09) oraz na orzecznictwo Sądu Okręgowego we Wrocławiu (wyrok z 04.10.2013 r., II Ca 783/13, oraz postanowienie z 17.06.2014 r., II Ca 521/14). Wnioskodawca podniósł, że jego stanowisko w przedmiocie dobrej wiary potwierdza również SN także tymi orzeczeniami, w których wskazywał, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej czy złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (tak: postanowienie z 17.12.2010 r., III CSK 57/10), przy czym znaczenie w tym zakresie ma przekonanie posiadacza co do tego, czy przysługuje mu wykonywane prawo, a nie jego wiedza o tym, kto jest właścicielem obciążonej nieruchomości (tak: wyrok SN z 19.05.2004 r., III CSK 496/02). Wobec tego, że do zasiedzenia służebności dochodzi wskutek jej długotrwałego posiadania, konieczność uznania – zdaniem wnioskodawcy – po stronie poprzednika prawnego wnioskodawcy dobrej wiary wzmacnia art. 341 k.c. nakazujący przyjmowanie, że posiadanie jest zgodne z prawem. Ponadto w relacjach pomiędzy Skarbem Państwa a przedsiębiorstwem państwowym przeniesienie posiadania służebności stanowi w istocie legalną kontynuację tego posiadania, w której nie ma miejsca na złą wiarę, co również jest potwierdzane przez orzecznictwo sądów rejonowych i Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Wnioskodawca wskazał, że jego legitymacja do wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu wynika stąd, iż poprzednik prawny wnioskodawcy Zjednoczenie (...) z siedzibą w L. powstało na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 1 czerwca 1945 r. W skład Zjednoczenia (...) z siedzibą w L. wchodził Zakład (...). Z chwilą likwidacji Zjednoczenia (...) i powstania okręgów energetycznych w 1959 r., Zakład (...) wszedł w skład Zakładów (...). Następnie Zakłady (...) z dniem 1 lipca 1976 r. uległy likwidacji wskutek połączenia z Zakładami (...) w P. (późniejsza nazwa: Zachodni O. Energetyczny), a zakłady energetyczne, w tym Zakład (...), wchodzące w skład przedsiębiorstwa przejmowanego zostały włączone do przedsiębiorstwa przejmującego.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) wyodrębniono z Zakładów (...) jako samodzielne przedsiębiorstwo państwowe. W tym kształcie przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) istniało do przekształcenia aktem komercjalizacji w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) S.A.

Z połączenia kilku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, w tym Zakładu (...) S.A., na podstawie art.492 i 494 k.sh. powstała (...) S.A., która tym sposobem stała się następcą prawnym Zakładu (...) S.A. (...) S.A. zmieniła nazwę na (...) S.A., (...) S.A. i ostatecznie w dniu 1 września 2011r. przyjęta została obecna nazwa (...) S.A.

W ocenie wnioskodawcy wykazane następstwo prawne wnioskodawcy po swoich poprzednikach w drodze sukcesji generalnej znajduje pełne oparcie w przepisach prawa i jednolitym w tym względzie poglądzie judykatury; uzasadnia też legitymację wnioskodawcy do występowania w niniejszej sprawie, skoro z orzecznictwa sądowego wynika, że ubiegający się o nabycie służebności przez zasiedzenie może zaliczyć do niego okres korzystania z niej przez poprzednika. Powyższe zdaniem wnioskodawcy uzasadnia zawarty wniosek o stwierdzenie zasiedzenia z dniem 1 stycznia 1967 r. na rzecz przedsiębiorstwa państwowego Zakłady (...) we W..

Nawet gdyby jednak odrzucić pogląd o możliwości nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem 1 lutego 1989 r., który jest często kwestionowany z uzasadnieniem, że nabycie mogło nastąpić wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa z uwagi na obowiązującą w tym czasie zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, nie zmienia to faktu że beneficjentem i ostatecznym sukcesorem tak nabytej przez Skarb Państwa służebności jest wnioskodawca jako następcą prawnym pod tytułem ogólnym przedsiębiorstwa państwowego (...), będącego z kolei sukcesorem Skarbu Państwa, co do nabytej przezeń przez zasiedzenie służebności. Wnioskodawca wskazał, że (...) SA (którego następcą prawnym pod tytułem ogólnym jest wnioskodawca) powstała z przekształcenia (komercjalizacji) przedsiębiorstwa państwowego o tej nazwie. Z przepisów ustaw prywatyzacyjnych tj. z ustawy z 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych oraz z ustawy z 13.07.1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych wynika, że spółka powstała w wyniku tego przekształcenia wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki przekształcanych przedsiębiorstw państwowych. (...) SA

nabyła wszelkie prawa i obowiązki przekształconego p.p. ZE W.. W rezultacie wnioskodawca jest następcą prawnym co do wszystkich praw i obowiązków posiadanych przez p.p. ZE W.. Ma to znaczenie zdaniem wnioskodawcy w kontekście nabycia przez wnioskodawcę zasiedzianej przez Skarb Państwa służebności, gdyż przepisy ww. ustaw tj. art. 492 i 494 ksh oraz art. 5 ww. ustawy przekształceniowej i art. 8 ww. ustawy prywatyzacyjnej należy uznać za przepisy szczególne o których mowa w art. 245¹ k.c., wyłączające konieczność zawarcia umowy o przeniesienie ww. służebności, o której mowa w tym przepisie, i skutkujące przeniesieniem służebności na kolejne podmioty, poprzedników prawnych wnioskodawcy, a następnie samego wnioskodawcy. Jeżeli zatem przekształcane w roku 1993 p.p. ZE W. posiadało nabytą uprzednio w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa służebność, to służebność ta z mocy dokonywanych przekształceń i dotyczących ich przepisów przeszła najpierw na spółkę (...) SA, a następnie na wnioskodawcę występującego pod kolejnymi nazwami. Także nabyta przez Skarb Państwa służebność z całą pewnością przeszła na przedsiębiorstwo państwowe (...) przed dokonaniem komercjalizacji tegoż przedsiębiorstwa w spółkę prawa handlowego. Nastąpiło to z mocy prawa na gruncie art. 2 ustawy z dnia 29.09.1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, która to ustawa stanowi kolejny przykład „przepisu szczególnego” będącego podstawą przejścia służebności, o którym mowa w art. 245¹ k.c. Na podstawie tegoż art. 2 ww. ustawy przedsiębiorstwa państwowe uzyskały z dniem 5.12.1990 r. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości będących dotąd w ich zarządzie, a także własność budynków oraz innych urządzeń i praw związanych (służących) z tymi nieruchomościami. Owo „uwłaszczenie” było potwierdzane deklaratoryjnymi decyzjami administracyjnymi, również wydawanymi przez Wojewodę (...) w stosunku do poprzednika prawnego wnioskodawcy p.p. ZE W.. Wnioskodawca wskazał, że zgodnie z art. 47 i 50 k.c. częściami składowymi nieruchomości są również prawa z nią związane, czyli także służebności, które dzielą losy danej nieruchomości, toteż z dniem 05.12.1990 r. skutkiem uwłaszczenia przedsiębiorstwa państwowego (...) SA przeszły nań także służebności zwiększające nie tylko użyteczność nieruchomości, ale także użyteczność przedsiębiorstwa. Nie sposób bowiem przyjąć, zdaniem wnioskodawcy, że nabyta wprawdzie do majątku Skarbu Państwa służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie służyła tylko i wyłącznie zwiększeniu użyteczności państwowego przedsiębiorstwa przesyłowego, a zatem również będących w jego zarządzie i użytkowaniu nieruchomości, do których prawa mocą „uwłaszczenia” przeniesione zostały na rzecz tegoż przedsiębiorstwa. Z orzecznictwa SN wynika też, że posiadanie rozciąga się na nieruchomość i jej części składowe, a skoro za części składowe uważane są także prawa, to posiadacz nieruchomości staje się także posiadaczem służebności związanych z tą nieruchomością (tak m.in. post. SN z 18.05.2007 r., I CSK 64/07 i 13.10.2011 r., V CSK 502/10). Powyższe uzasadnia pierwszy z ewentualnych wniosków wnioskodawcy w niniejszej sprawie.

Nadto z ostrożności wnioskodawca wskazał, że gdyby okazało się, że przed 1 października 1990 r. istniał stan, który w myśl obowiązujących wtedy przepisów wyłączał zasiedzenie, to bieg dwudziestoletniego okresu zasiedzenia należałoby liczyć właśnie od tej daty, jako daty wejścia w życie ustawy z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) i skreślenia przez nią art. 177 k.c., z możliwością skrócenia tego okresu według zasad określonych w art. 10 ww. ustawy zmieniającej. Oznacza to, że w rezultacie poprzez doliczenie do okresu zasiedzenia doszłoby w tych okolicznościach do niego w dniu 1 lutego 2009 r. poprzez doliczenie do okresu zasiedzenia, który rozpoczął się w dniu 01.10.1990 r., okresu posiadania służebności gruntowej przez poprzednika prawnego wnioskodawcy liczonego od dnia 01.02.1989 r. do 30.09.1990 r., co stanowi uzasadnienie dla drugiego z ewentualnych wniosków wnioskodawcy w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia 22.08.2016., na zobowiązanie Sądu, wnioskodawca oznaczył wartość przedmiotu sporu w niniejszym postępowaniu na kwotę 500 zł.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania wniosła o sprawdzenie przez Sąd wartości przedmiotu sporu, o oddalenie wniosku w całości, a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych.

W uzasadnieniu uczestniczka postępowania wskazała, że mimo iż niniejsza sprawa ma charakter nieprocesowy, to należy sprawić wartość przedmiotu sporu podaną przez wnioskodawcę, ze względu na fakt, że służebność przesyłu ma charakter majątkowy.

W odniesieniu do żądania stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu na nieruchomości uczestniczki postępowania przez Zakłady (...) we W., uczestniczka wskazała, że w jej ocenie jest on całkowicie bezzasadny. Twierdzenie to uzasadniała tym, że posiadaczem ewentualnej służebności, odpowiadającej swoim zakresem służebności przesyłu, w okresie do dnia 1 lutego 1989r. był tylko i wyłącznie Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwa państwowe – poprzednicy prawni wnioskodawcy.

W zakresie ewentualnego wniosku wnioskodawcy o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu na rzecz Skarbu Państwa z datą 1 stycznia 1967r., uczestniczka wskazała, że w jej ocenie ten wniosek również jest bezzasadny. Odnośnie tego wniosku uczestniczka wskazała, że wnioskodawca nie wykazał legitymacji procesowej do występowania z takim wnioskiem na rzecz Skarbu Państwa, a tym samym nie wykazał interesu prawnego w rozumieniu art. 510 k.p.c. Wnioskodawca mylnie wskazał, że jego następstwo prawne względem Skarbu Państwa w zakresie posiadania i realizacji służebności przesyłu wynika wprost z treści ustawy o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych oraz ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, ewentualnie na podstawie przepisów ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości. Wnioskodawca nie wykazał w niniejszej sprawie, aby zostało dokonane przeniesienie przedmiotowej służebności ze Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy bądź jego poprzedników.

Ponadto uczestniczka wskazała, że wnioskodawca nie wykazał w sposób bezsporny daty powstania przedmiotowej linii. Z przedstawionego przez wnioskodawcę materiału dowodowego wynika jedynie, że pierwsze wzmianki o przedmiotowej linii datowano na rok 1953. Z treści tej dokumentacji nie sposób jednak jednoznacznie wywieść, czy i w jakim zakresie przedmiotowa linia elektroenergetyczna stanowiła tzw. mienie poniemieckie i na jakiej podstawie doszło do wzniesienia i rozpoczęcia eksploatacji przedmiotowej linii, zwłaszcza że powszechnie znanym jest fakt, że okolice W. oraz ogólnie, teren obecnego województwa (...) stanowił obszar intensywnych starć w okresie wojny, które wiązały się ze znacznymi uszkodzeniami infrastruktury, w tym linii energetycznych, które nierzadko stanowiły cel o strategicznym znaczeniu.

Wnioskodawca nie przedstawił też jakichkolwiek dokumentów pozwalających ustalić, czyją własnością była przedmiotowa nieruchomość przed nabyciem jej przez uczestniczkę postępowania. Nie można, zatem wykluczyć, że przedmiotowa nieruchomość przed nabyciem jej przez uczestniczkę należała do Skarbu Państwa, co wyklucza nabycie służebności przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwa państwowe, a więc data nabycia ww. nieruchomości przez uczestniczkę może stanowić najwcześniejszą początkową datę rozpoczęcia biegu zasiedzenia przedmiotowej służebności, a co za tym idzie nie mogło dojść do zasiedzenia przedmiotowej służebności na rzecz Skarbu Państwa przed 1 lutego 1989 r., niezależnie od przyjęcia dobrej czy złej wiary w ww. okresie.

Drugi z ewentualnych wniosków wnioskodawcy również nie zasługiwał, zdaniem uczestniczki, na uwzględnienie, ponieważ wnioskodawca, zdaniem uczestniczki, błędnie przyjmuje, że w niniejszej sprawie ma zastosowanie krótszy 20 letni termin zasiedzenia, związany z posiadaniem przedmiotowej służebności w dobrej wierze. Uczestniczka podniosła, że wnioskodawca jako profesjonalny podmiot posiadał pełną wiedzę w zakresie konieczności uzyskania przeniesienia posiadania składników majątkowych należących do Skarbu Państwa, w drodze stosownej decyzji administracyjnej lub innego aktu. Mając powyższe na uwadze uczestniczka wskazała, że nie sposób uznać, aby wnioskodawca nie posiadał wiedzy o korzystaniu z cudzej nieruchomości w złej wierze. Z uwagi na powyższe zdaniem uczestniczki w niniejszej sprawie właściwym terminem zasiedzenia służebności byłby termin trzydziestoletni, który do dnia dzisiejszego jeszcze nie upłynął.

Dodatkowo uczestniczka wskazała, że przerwała bieg terminu zasiedzenia poprzez zawezwanie wnioskodawcy do próby ugodowej w zakresie ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu oraz odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Wniosek ten był rozpatrywany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu.

Na rozprawie w dniu 10.10.2017 r. uczestniczka cofnęła wniosek o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu w niniejszej sprawie.

Uczestnik Skarb Państwa, wezwany do udziału w sprawie w charakterze uczestnika w toku postępowania, nie zajął odrębnego stanowiska w stosunku do wnioskodawcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uczestniczka postępowania P. K. jest od dnia 02.07.2012 r. jedynym właścicielem nieruchomości, położonej w M., obejmującej działkę nr (...), ale również działkę nr (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), na podstawie umowy darowizny, zawartej z matką H. K. (1) w tym dniu oraz w wyniku spadkobrania po bracie uczestniczki G. K. oraz po ojcu uczestniczki B. K.. Poprzednio właścicielami ww. nieruchomości, w skład której wchodziła m.in. działka nr (...) w M., byli B. i H. K. (2), który nabyli przedmiotową nieruchomość w drodze umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 4 lipca 1978r., zawartej z J. K. (1), za zgodą S. K., którzy byli rodzicami B. K.. Wcześniej właścicielką ww. nieruchomości była matka B. K., J. K. (2), która użytkowała ww. nieruchomość od 1949 r., a której Powiatowa Komisja Ziemska we W. aktem nadania z dnia 28.01.1961 r. nr (...) nadała na własność ww. nieruchomość, w skład której wchodziła m.in. działka nr (...) w M., na podstawie przepisów art. 5 i 10 dekretu z dnia 06.09.1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziemi Odzyskanych, a co do której to nieruchomości, na podstawie m.in. art. 5 dekretu z dnia 06.09.1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych oraz art. 6 ww. dekretu z dnia 06.09.1951 r., została wydana przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej we W. prawomocna decyzja z dnia 24.09.1969 r. o wykonaniu ww. aktu nadania. O słupie energetycznym stojącym na działce nr (...) uczestniczka słyszała od wczesnej młodości, że przeszkadza w prowadzeniu niektórych prac rolnych ze względu na swoją wielkość.

Dowody: - odpis zwykły z księgi wieczystej nr (...) – k. 7;

- akt nadania nr 212879 z dnia 28 stycznia 1961 r. w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt;
- decyzja o wykonaniu aktu nadania z dnia 24 września 1969r. w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt;
- umowa przeniesienia własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 4 lipca 1978r. w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt;
- umowa darowizny z dnia 2 lipca 2012r. sporządzona przed notariuszem Ł. S. repetytorium A nr. (...) w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt
- postanowienie Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 17 października 2002r. sygn. akt I Ns 254/02 o stwierdzeniu nabycia spadku po B. K. - w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt;
- postanowienie Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 17 listopada 2002r. sygn. akt I Ns 255/02 o stwierdzeniu nabycia spadku po G. K. - w aktach Kw WR1S/00030033/6 – w załączeniu akt,
- przesłuchanie uczestniczki – k. 96-97

Dwutorowa linia wysokiego napięcia (110 kV) nr S-103/104/107 relacji P.-K.-K. została wybudowana i uruchomiona prawdopodobnie w latach 1933-1934 i jest głównym źródłem zasilania części D. w postaci terenów pomiędzy W. a L.. (...) odnośnie budowy linii i jej eksploatacji przed 1945 r. nie zachowały się. L. została uruchomiona po wojnie w ramach powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. L. oznaczona była pierwotnie jako S-103/104, gdzie nr 103 oznaczał jeden tor tej linii, a nr 104 drugi, równoległy tor tej linii. Z chwilą wybudowania stacji R-199 K. tor linii oznaczony numerem 103 został rozcięty, jego końcówki wprowadzono do nowej stacji, zaś powstałe tym sposobem dwie części zyskały oznaczenie nr 103 w relacji K. – P. i nr 107 w relacji K. – K.. Oznaczenie toru linii 104 pozostało bez zmian. Stąd powstało obecne oznaczenie linii S- 103/104/107, z tym że zmiany te nie wprowadziły żadnych zmian w przebiegu linii nad nieruchomością nr 181. Dla linii nr S-103/104/107 prowadzony jest paszport ogólny (pierwotnie łącznie dla linii S-103/14, a następnie również oddzielnie dla linii nr S-104/107),

gdzie odnotowywane są zabiegi eksploatacyjne związane z normalnym jej utrzymywaniem, konserwacją i naprawami, m.in., przeprowadzanie przeglądów technicznych linii i ich obchody oraz bieżące remonty i wycinki gałęzi, naprawa ich uszkodzeń. Najdawniejszy wpis nosi datę 21 maja 1953r. i dokumentuje usunięcie awarii przewodów linii na skutek starzenia się przewodów. Późniejsze, wielokrotne zapisy obejmują nieprzerwanie okres do 2010 r. W latach 1965 i 1966 r. przeprowadzony został remont kapitalny linii. W roku 1971 r. i 1989 r. przeprowadzone zostało malowanie słupów wsporczych linii.

Dowody: - paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr S-103/104 - k. 10-17;

- paszport ogólny linii elektroenergetycznej nr S-104/107 - k. 18-21.

- schemat przebiegu linii nr S-103/104/107 – k.9 i 9odw.,

- kopie protokołów odbioru robót z 27.08.1971 r., 19.04.1988 r., 10.05.1990 r., 22.05.1990 r., 31.05.1990 r., 07.03.2001 r. – k. 21-28

- protokół zeznań świadka R. K. (1) złożone w sprawie tut. Sądu o sygn. akt I Ns 376/16 – k. 131-133.

Na działce (...) w M. zlokalizowany jest słup wsporczy o nr ruchowym 48 napowierznej dwutorowej linii wysokiego napięcia (110 kV) nr S-103/104/107 relacji P.-K.-K., przebiegającej w przestrzeni powietrznej m.in. tej działki. Większość słupów wsporczych na tym odcinku linii elektroenergetycznej prowadzona jest na stalowych, kratowych słupach dwutorowych różnej konstrukcji, będących zmodernizowanymi słupami poniemieckimi serii (...), tak jak na działce nr (...) w tej samej miejscowości, na której znajduje się słup o nr ruchowym 50. Na skutek obecności na działce nr (...) słupa kratowego ww. linii całkowicie wyłączony z eksploatacji jest teren zajęty przez ten słup, którego powierzchnia wynosi ok 14,1 m², analogicznie jak na działce nr (...). Dotarcie w pobliże słupa kratowego na działce nr (...) zapewni, analogicznie jak na działce nr (...), pas terenu o szerokości 1 m wyznaczony od najbliższej drogi, tj. w tym przypadku działki drogowej nr (...). Obszar terenu na działce nr (...) potrzebny do utrzymywania i prowadzenia samej eksploatacji ww. linii napowietrznej wysokiego napięcia, w tym obsługi, napraw, remontów i konserwacji to pas terenu o szerokości 12 m (po 6 m po obu stronach osi linii), wyznaczony wzdłuż przebiegu dwutorowej linii napowietrznej wysokiego napięcia (110 kV), biegnący przez działkę. Zakres przestrzenny obszaru niezbędnego do utrzymywania, eksploatacji, napraw, remontów i konserwacji oraz całodobowego dostępu do ww. linii na działce nr (...) wynosi 1.769 m² i został zobrazowany na mapie geodezyjnej (k. 148), przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Dowody: - opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) - k. 147-149, wraz z mapą geodezyjną przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – k.148

- opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki M. S. (1) z dnia 20.03.2017 r. ze sprawy tut. Sądu I Ns 375/16 – k. 113-125,

- mapa przebiegu istniejącej linii wysokiego napięcia (110 kV) nr S-103/104/107 – k. 8

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego gruntu w postaci działki gruntu nr (...), obręb P. AM-34 we W. i prawa własności posadowionych na nich budynków m.in. przy ul. (...) we W., dla których Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków prowadzi KW nr (...), a także prawa użytkowania wieczystego gruntu w postaci działki nr (...), obręb P. AM-34 we W. i prawa własności posadowionych na nich budynków przy ul. (...) we W..

Dowody: - decyzja Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. k. 52-53

- decyzja Wojewody (...) z dnia 22 lutego 1994 r. k.54-55

Poprzednik prawny wnioskodawcy Zjednoczenie (...) z siedzibą w L. powstało na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 1 czerwca 1945 r. W skład Zjednoczenia (...) z siedzibą w L. wchodził Zakład (...). Z chwilą likwidacji Zjednoczenia (...) i powstania okręgów energetycznych w 1959 r., Zakład (...) wszedł w skład Zakładów (...). Następnie Zakłady (...) z dniem 1 lipca 1976 r. uległy likwidacji wskutek połączenia z Zakładami (...) w P. (późniejsza nazwa: Zachodni O. Energetyczny), a zakłady energetyczne, w tym Zakład (...), wchodzące w skład przedsiębiorstwa przejmowanego zostały włączone do przedsiębiorstwa przejmującego.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) wyodrębniono z Zakładów (...). W tym kształcie przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) istniało do przekształcenia w spółkę Zakład (...) S.A. w roku 1993 r. Przekształcenie to nastąpiło zgodnie z zarządzeniem Nr 192/O./93 wydanym przez Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. i aktem notarialnym z dnia 12 lipca 1993 r. rep A nr 2439/93, sporządzonym przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Spółka wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Zakładu (...), przejmując cały majątek tego przedsiębiorstwa, za wyjątkiem stacji w P. 400/110 kV i K. 220/110 kV oraz linii 400 kV C.-P., P.-D. i P.-O., a także linii 220 kV Ś.-K.. Powyższe przekształcenie miało miejsce w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 lutego 1993r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...), który pierwotnie eksploatował w/w instalacje energetyczne został przekształcony w spółkę o nazwie Zakład (...) S.A.

Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty (poprzez przeniesienie całego majątku) z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA. Wnioskodawca zmienił następnie nazwę na (...) S.A. z dniem 20 marca 2008 r. Nazwa firmy otrzymała następnie brzmienie (...) S.A. z dniem 31 grudnia 2008 r. Od dnia 1 września 2011 r. wnioskodawca przyjął obecną nazwę (...) S.A.

Dowody: - kopia Zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 1 czerwca 1945 r. - k. 28,

- odpis z rejestru przedsiębiorstw państwowych - k. 30,

- wyciąg z rejestru przedsiębiorstw państwowych - k. 33,

- zarządzenie Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. - k. 31-32,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 19 maja 1989 r. - k. 34,

- akt przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993 r. - k.35-37,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29 lipca 1993 r. sygn. akt Ns rej (...) - k. 38,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 17 czerwca 2004r. - k. 39-40,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 20 marca 2008 r. - k.41,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 31 grudnia 2008r., - k. 42-43,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 16 stycznia 2009r.- k 45,

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 01 września 2011 r. - k.47-50,

- zaświadczenia o dokonaniu wpisu – k. 44, 46, 51

- odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) S.A. z siedzibą w K. - k. 58-70.

Pełnomocnik uczestniczki sporządził w dniu 02.10.2015 r. wniosek skierowany do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków o zawezwanie do próby ugodowej wnioskodawcy z niniejszej sprawy w sprawie o zapłatę kwoty 25.000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę nr (...), dla której tut. Sąd

proceedzi księgę wieczystą nr (...), bezumowne korzystanie przez zawezwanego z części ww. nieruchomości w okresie 10 lat poprzedzających wystąpienie przez uczestniczkę z tym wnioskiem oraz wynagrodzenia należnego uczestniczce z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na ww. nieruchomości.

Dowód: - zawezwanie do próby ugodowej z 02.10.2015 r. – k. 90-91

Sąd zważył nadto, co następuje:

Wniosek podlegał uwzględnieniu co do zasady, aczkolwiek w jego wariancie ewentualnym.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na niekwestionowanej w istocie dokumentacji, przedłożonej przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania, dokumentacji zawartej w aktach księgi wieczystej nr (...), opinii biegłego z zakresu geodezji i kartografii Z. T., który wyznaczył na odpowiedniej mapie geodezyjnej przebieg służebności gruntowej o treści służebności przesyłu na działce (...) w M. oraz na opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki M. S., sporządzonej w sprawie tut. Sądu I Ns 376/16, o takim samym przedmiocie co sprawa niniejsza, również z wniosku wnioskodawcy i dotyczącej nieruchomości położonej w tej samej miejscowości, oraz na protokole zeznań świadka R. K. złożonych w tamtym postępowaniu, na dopuszczenie których to dowodów wnioskodawca i uczestniczka wyrazili zgodę, oraz uzupełniająco – na przesłuchaniu samej uczestniczki postępowania.

Zgodnie z art. 184 § 1 i 2 dekretu z dnia 11.10.1946 r. – Prawo rzeczowe kto przez lat dwadzieścia posiadał służebność gruntową, polegającą na trwałym i widocznym urządzeniu, nabywał tę służebność, chyba że uzyskał jej posiadanie w złej wierze (zasiedzenie); po upływie lat trzydziestu nie można było zarzucać posiadaczowi złej wiary. Zgodnie z art. 175 ww. dekretu służebność mogła być ustanowiona także na rzecz każdorazowego właściciela oznaczonego przedsiębiorstwa. Do takiej służebności stosowało się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych. Zgodnie z art. 167 ww. dekretu służebność gruntowa obciąża nieruchomość służebną w celu zapewnienia korzyści każdorazowemu właścicielowi nieruchomości władnącej. Służebność może polegać albo na prawie korzystania z nieruchomości służebnej w zakresie oznaczonym, albo na prawie żądania, ażeby właściciel nieruchomości służebnej nie wykonywał w zakresie oznaczonym swego prawa własności. Zgodnie zaś z art. XLI § 1 i 2 przepisów ustawy z dnia 23.04.1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie Kodeksu cywilnego [z 1964 r.], stosuje się od tej chwili przepisy tego kodeksu; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Jeśli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy, niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie, jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Zgodnie zaś z obowiązującym od dnia 01.01.1965 r. art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w przypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia.

Oznacza to, że pod rządami ww. dekretu możliwe było zasiedzenie lub przynajmniej rozpoczęcie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej obecnie funkcjonującej służebności przesyłu; co więcej, do zasiedzenia tej służebności mogło dojść również pod rządami obecnie obowiązującego Kodeksu cywilnego, wskutek wprowadzenia wraz z Kodeksem cywilnym jego art. 292 (który jest odpowiednikiem ówczesnie obowiązującego art. 184 ww. dekretu). Należy bowiem zauważyć, że pozostałe przepisy tego dekretu co do instytucji służebności gruntowej (art. 167 i nas.), posiadania (art. 296 i nast.) i zasiedzenia (art. 50 i nast.) jako takich były bardzo zbliżonej – jeśli nie praktycznie takiej samej treści - co obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie. Uzasadnia to, w ocenie Sądu, zastosowanie, per analogiam, wypowiedzi aktualnego orzecznictwa sądowego co do instytucji służebności gruntowej o treści odpowiadającej obecnie funkcjonującej służebności przesyłu. Zgodnie bowiem z obecnie funkcjonującym art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w przypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W zakresie przesłanek zasiedzenia i terminów norma powyższa nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Również jednak pod rządami ww. dekretu, wobec braku szczególnego uregulowania, do służebności gruntowej polegającej na trwałym i widocznym urządzeniu należało, w ocenie Sądu, stosować odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez

zasiedzenie. Przesłanki zasiedzenia nieruchomości wymieniał art. 50 § 1 i 2 ww. dekretu (którego odpowiednikiem jest obowiązujący obecnie art. 172 k.c.), zgodnie z którym kto posiadał nieruchomość przez lat dwadzieścia, nabywa jej własność, chyba że w chwili objęcia nieruchomości w posiadanie był w złej wierze (zasiedzenie); temu, kto posiadał nieruchomość przez lat trzydzieści, nie można zarzucać złej wiary. Natomiast zgodnie z art. 315 ww. dekretu (którego odpowiednikiem jest obecnie funkcjonujący art. 352 § 2 k.c.) przepisy o posiadaniu rzeczy stosuje się odpowiednio do posiadania praw, w tym niewątpliwie również do posiadania służebności gruntowych. Zatem w treści art. 184 ww. dekretu (analogicznie jak w obecnie obowiązującym art. 292 k.c.) i w odpowiednio stosowanych pozostałych przepisach tego dekretu zostały określone przesłanki nabycia ww. szczególnej służebności gruntowej przez jej zasiedzenie. Przesłankami tymi było posiadanie służebności polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na cudzej nieruchomości w takim zakresie, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, przez określony czas, w zależności od dobrej lub złej wiary w momencie wejścia w posiadanie tej służebności.

Do zasiedzenia służebności gruntowej w rozumieniu art. 292 k.c. nie mają zastosowania z pewnością (tak jak i obecnie - art. 172 § 1 w zw. z art. 336 k.c.) przepisy o posiadaniu samoistnym. Znajdują natomiast zastosowanie przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 k.c.), biegu posiadania w stosunku do małoletniego (art. 173 k.c.) odpowiednio przepisy o biegu przedawnienia roszczeń (art. 175 k.c.) i możliwości doliczania posiadania przez poprzednika (art. 176 k.c.) – vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. I CSK 181/09). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy, zatem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 r. IV CSK 149/05 niepubl, postanowienie z dnia 5czerwca2009 r. I CSK 392/08).

Zgodnie z art. 352 § 1 k.c. kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem tej służebności. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi, zatem o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się zgodnie z art. 336 k.c. jako posiadanie zależne.

Nabycie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia następuje, zatem pod rządami art. 292 k.c. w przypadku łącznego spełnienia następujących przesłanek: 1) przedsiębiorca przesyłowy jest właścicielem urządzenia, 2) przedsiębiorca powinien posiadać tę służebność (art. 352 k.c.), 3) posiadanie to powinno dotyczyć korzystania z trwałego i widocznego urządzenia przesyłowego wskazanego w art. 49 k.c. (art. 292 zd. 1 w zw. z art. 305⁴ k.c.), 4) posiadanie powinno być nieprzerwane (art. 172 w zw. z art. 292 zd. 2 i art. 305⁴ k.c.), 5) konieczny jest upływ wymaganego przez ustawę okresu (art. 172 w zw. z art. 292 zd. 2 i art. 305⁴ k.c.), 6) dopełnienie wymogów zasiedzenia służebności gruntowej w przypadku intertemporalnego biegu zasiedzenia.

Skoro służebność gruntowa mogła być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polegała na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, to rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy wnioskodawca i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości, której dotyczył wniosek.

Poza sporem była okoliczność, że przez działkę gruntu nr (...) (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą działką w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem jej własności), stanowiącą wraz z działkami nr (...) nieruchomości uczestniczki, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), przebiega napowietrzna dwutorowa linia wysokiego napięcia 110 kV o numerze S- 103/104/107 relacji P. – K. – K., stanowiąca własność wnioskodawcy. Na ww. działce znajduje się również jeden ze wsporczych słupów dla tej linii, oznaczony numerem ruchowym nr 48. W ocenie Sądu przemawia to za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na danej nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych

konstrukcjach. Uczestniczka oraz jej rodzice, czy dziadkowie jako jej poprzednicy prawni z pewnością zdawali sobie zatem sprawę w momencie nabywania przez nich własności ww. nieruchomości, z istnienia tych urządzeń. Zresztą z zeznań samej uczestniczki wynika, że słup wsporeczy na działce nr (...) stanowił „od zawsze” przeszkodę w prowadzeniu określonych prac polowych ze względu na swoją wielkość. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tych urządzeń przez wnioskodawcę i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z ww. linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu instalacji ww. linii, oraz ich eksploatacji i konserwacji. Ponadto należy zauważyć, że dokumentacja eksploatacyjna przedstawiona przez wnioskodawcę nie była prowadzona dla jakichkolwiek innych celów niż eksploatacja techniczna infrastruktury elektroenergetycznej, której ona dotyczy, a zatem może nie spełniać walorów estetycznych i treściowych, jakie oczekiwałyby od niej strony przeciwne wnioskodawcy, lecz – paradoksalnie - jest przez to autentyczna. Skoro urządzenia, których dotyczył wniosek tworzą sieć, to trudno byłoby uwierzyć, że wszystkie zabiegi eksploatacyjne, wykonywane przez dziesięciolecia przez wnioskodawcę i jego poprzedników prawnych „omijały” akurat urządzenia znajdujące się na nieruchomości, której dotyczył wniosek. Trudno jest też przyjmować, że wnioskodawca przesyłając przez tyle lat energię tą siecią, nie korzystał akurat z tego fragmentu sieci. Nadto dokumentacja przedłożona przez wnioskodawcę stanowi dokumenty wynikające z ówczesnie obowiązującego prawa budowlanego, a zapisy w tych dokumentach poczyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce rozszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych.

W ocenie Sądu wskazane okoliczności pozwalają przyjąć, że w/w infrastruktura elektroenergetyczna miała charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 184 ww. dekretu (którego odpowiednikiem jest obecnie obowiązujący art. 292 k.c.). Oceny tej nie zmienia ewentualny fakt, że niektóre elementy tej infrastruktury podlegały w toku ich eksploatacji wymianie na skutek zużycia lub awarii, a także modernizacji. Korzystanie w przeszłości z tych urządzeń przez wnioskodawcę i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z urządzeń elektroenergetycznych w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu owych urządzeń elektroenergetycznych na nieruchomości, ich eksploatacji, naprawach i konserwacji.

Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08, uchwała z 17.01.2003 r. III CZP 79/02) jak również możliwość doliczenia do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia samej służebności przesyłu okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹- 305⁴ Kc (uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, postanowienie SN z 26.06.2013 r., II CSK 626/12, uchwała SN z 24.07.2013 r., III CZP 36/13, gdzie ponadto wskazano na bezzasadność zarzutów, jakoby instytucja zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu miała być niezgodna z Konstytucją bądź Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności).

Należy też wskazać, że przepis art. 175 ww. dekretu (który należy uznać za odpowiednik obecnie funkcjonujących art. 305¹ Kc i 305⁴ Kc) wprost przewidywał, że służebność może być ustanowiona także na rzecz każdorazowego właściciela oznaczonego przedsiębiorstwa. Do takiej służebności stosowało się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych. Zaś zgodnie z ówczesnie obowiązującym przepisem art. 167 ww. dekretu służebność gruntowa obciąża nieruchomość służebną w celu zapewnienia korzyści każdorazowemu właścicielowi nieruchomości władnącej. Do takich uregulowań będą miały zastosowanie obecne poglądy wyrażone w orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności

gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu czy też samej służebności przesyłu, będącej szczególną formą służebności gruntowej, wykładnia obecnego art. 285 § 2 k.c. (będącego w pewnym zakresie odpowiednikiem art. 167 ww. dekretu) musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższym wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrznymi liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia czy stacja energetyczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). L. kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. L. te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być zatem spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości (ten fakt został zresztą przez uczestnika w niniejszej sprawie wykazany), a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa, co ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się wprost z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). Z powyższych względów, przy odwołaniu do wykładni celowościowej art. 285 k.c., art. 292 k.c. i art. 305¹ - 305⁴ k.c. (będących odpowiednikami ówczesnie obowiązujących przepisów art. 167, 175, 184 ww. dekretu) uznać należy, że wystarczające jest ogólne odwołanie do statusu przedsiębiorstwa przesyłowego (co w niniejszej sprawie nie było kwestionowane), jako podmiotu praw rzeczowych, oraz zbędne jest ewentualne identyfikowanie oraz wprowadzanie do treści postanowienia zapisu dotyczącego nieruchomości władnącej, której przedsiębiorca jest właścicielem. Nie można zatem zasadnie twierdzić w niniejszej sprawie, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 167 ww. dekretu.

W ocenie Sądu również pozostałe przesłanki nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu zostały spełnione. W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i ewentualnie, od kiedy i na rzecz kogo utrzymywanie przez przedsiębiorstwo energetyczne linii elektroenergetycznej na w/w nieruchomości kwalifikować

należy, jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego nie jest możliwe wskazanie dokładnej daty budowy omawianej linii, jednak wynika z niego, że linia ta powstała i funkcjonowała przed rokiem 1945 i stanowiła tzw. mienie poniemieckie. Można też przyjąć za uczestniczką, że w wyniku ogólnych zniszczeń w wyniku działań wojennych, zapewne nie od razu po wojnie nastąpiło ponowne uruchomienie tej linii. W tej sytuacji należało się oprzeć na dostępnym materiale dowodowym w postaci istniejącej dokumentacji ww. linii z okresu powojennego, a z jej zapisów wynika, że najstarszy wpis w paszporcie tej linii pochodzi z 21 maja 1953r. i dokumentuje usunięcie awarii przewodów linii na skutek starzenia się przewodów. Jak już wyżej wskazano, skoro linia ta stanowiła sieć, trudno jest przyjmować, że wnioskodawca przesyłając przez tyle lat energię tą siecią nie korzystał akurat z fragmentu tej sieci na ww. działkę uczestniczki. Zatem należy przyjąć, że co najmniej od dnia 21.05.1953 r. Zakład (...), wchodzący wówczas w skład Zjednoczenia (...), będący poprzednikiem prawnym uczestnika postępowania, wszedł w posiadanie nieruchomości uczestniczki w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, nie tylko bowiem utrzymywał na nich ww. urządzenia przesyłowe ale także dokonywał na nich czynności zgodnych z ich przeznaczeniem (art. 352 k.c. w związku z art. 305¹ k.c.).

Działka nr (...) położona w M. stanowiła wówczas przedmiot własności prywatnej. Jak wynika bowiem z ustalonego stanu faktycznego ówczesną właścicielką nieruchomości, w skład której wchodziła m.in. działka nr (...) była matka B. K., J. K. (2), która użytkowała ww. nieruchomość od 1949 r., a której Powiatowa Komisja Ziemska we W. aktem nadania z dnia 28.01.1961 r. nr (...) nadała na własność ww. nieruchomość, na podstawie przepisów art. 5 i 10 dekretu z dnia 06.09.1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziem Odzyskanych. Wskazać przy tym należy, że status prawny ziem na tzw. terenach odzyskanych został po raz pierwszy uregulowany dekretem z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (DzU nr 49, poz. 279, ze zm.). Na mocy art. 25-27 ww. dekretu osobom wymienionym w art. 14, tj. obywatelom polskim, którzy przybyli na obszar Ziem Odzyskanych i do byłego W. Miasta G. w ramach akcji przesiedleńczej, wydawane były tzw. akty nadania, na mocy których osobom tym nadawano gospodarstwa rolne (działki). Nabywcami gospodarstw mogły być również te spośród osób stale zamieszkałych przed dniem 1 stycznia 1945 r. na obszarze Ziem Odzyskanych, które uzyskały lub uzyskają obywatelstwo polskie. Nabycie gospodarstwa rolnego lub działki odbywało się w trzech fazach, którym odpowiadały trzy akty administracyjne: 1) orzeczenie zwane aktem nadania, 2) orzeczenie (w formie odrębnej decyzji) o ustaleniu ceny nabycia i określające granice nadawanego gospodarstwa, 3) orzeczenie o wykonaniu aktu nadania. Uprawnienia wynikające z aktu nadania do chwili przeniesienia własności określano potocznie jako "użytkowanie". Samo przeniesienie prawa własności nadanego gospodarstwa (działki) następowało w drodze tego ostatniego orzeczenia, zwanego orzeczeniem o wykonaniu aktu nadania. Prawomocne powyższe orzeczenie stanowiło podstawę wpisu prawa własności w księdze wieczystej (art. 31 i 32 dekretu). Nie wszyscy jednak osadnicy uzyskali orzeczenie o wykonaniu aktu nadania. Jak wskazuje się w piśmiennictwie (tak: Józef Paliwoda w: "Przebudowa ustroju rolnego", Wydawnictwo Prawnicze 1969 r.), w 1950 r. na około pół miliona gospodarstw osadniczych orzeczenie takie uzyskało zaledwie około 100 tys. posiadaczy gospodarstw. Jeszcze mniej uzyskało wpis do ksiąg wieczystych. W tych warunkach z uwagi na niekorzystne skutki ekonomiczne i polityczne, jakie stan taki wywierał, w dniu 6 września 1951 r. wydany został dekret o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziem Odzyskanych (Dz. U nr 46, poz. 340). Dekret zniósł kilkufazowy sposób nabywania gospodarstw i wprowadził jeden, wydawany przez komisje ziemskie akt nadania o charakterze deklaratoryjnym, będący poświadczeniem własności gospodarstw tych osób, które objęły je w posiadanie przed dniem 7 września 1951 r. Dekret z 1951 r. stanowił, iż wszystkie osoby, którym zostały nadane gospodarstwa rolne na obszarze ziem zachodnich i które do dnia wejścia w życie nie nabyły ich własności (nie otrzymały orzeczenia o wykonaniu aktu nadania), stały się z mocy samego prawa właścicielami tych gospodarstw (art. 1 i 2). Dekret z dnia 6 września 1951 r. nadał z mocy prawa własność ziemi tylko tym posiadaczom, którzy nie zdążyli jej uzyskać w trybie poprzednich przepisów. Tak więc charakter prawny aktów nadania i orzeczeń o ich wykonaniu, wydanych na podstawie dekretów z dnia 6 września 1946 r. i z dnia 6 września 1951 r., jest zasadniczo różny. O ile bowiem akt nadania i orzeczenie o wykonaniu aktu nadania przewidziane dekretem z 1946 r. były

konstytutywnymi (a więc prawotwórczymi aktami administracyjnymi), to akt nadania przewidziany w dekrete z 1951 r. był deklaratoryjnym aktem administracyjnym, który stwierdził tylko nabycie z mocy prawa własności gospodarstw przez posiadaczy sprzed dnia 7 września 1951 r. Przepis art. 5 ust. 1 dekretu z 1951 r. zrównał też akty nadania wydane do dnia 7 września 1951 r. w trybie dekretu z 1946 r. z aktami nadania wydanymi po dniu 7 września 1951 r. w trybie dekretu. Tym samym uległa zmianie treść prawna "starych" aktów nadania (wydanych w trybie dekretu z 1946 r.), gdyż z dniem 7 września 1951 r. akty te stały się z mocy prawa potwierdzeniem własności. Z powyższego wynika, iż cywilnoprawny status osób, których dotyczyły dekrety z 1946 r. i z 1951 r., został ustalony ww. aktami prawnymi. Osoby zamieszkujące tzw. tereny odzyskane bądź stały się bowiem właścicielami gospodarstw, uzyskując prawotwórcze orzeczenie o wykonaniu aktu nadania w trybie dekretu z 1946 r., bądź - jeśli nie uzyskały statusu właściciela z uwagi na nieuzyskanie powyższego orzeczenia - zostały ex lege uwłaszczone dekretem z 1951 r., przy czym ten ostatni skutek nastąpił w dniu 07.09.1951 r. Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy uznać, że co najmniej od tej ostatniej daty działka nr (...), której dotyczył wniosek, stanowiła własność prywatną J. K. (1).

Następną kwestią wymagającą rozważenia była kwestia istnienia dobrej lub złej wiary poprzedników prawnych wnioskodawcy w momencie uzyskania przez nich posiadania służebności gruntowej na ww. działce nr (...). Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą (tak m.in. postanowienie SN z 17.12.2010 r., III CSK 57/10). Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie (tak postanowienie SN z 05.12.2007 r., I CSK 300/07, oraz postanowienie SN z 04.06.2014 r., II CSK 520/13). Nie można zatem podzielić poglądu, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urządzenia przesyłowe. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Zgodnie z poglądem wyrażonym w najnowszym orzecznictwie sądowym dobra wiara zasiadającego posiadacza występuje wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza cudzego prawa (tak m.in. postanowienie SN z 07.05.2014 r. II CSK 472/13).

W ocenie Sądu należy też przyjąć, że poprzednik prawny wnioskodawcy uzyskując w dniu 21 maja 1953 r. posiadanie służebności gruntowej na ww. działce nr (...), stanowiącej wówczas przedmiot własności prywatnej, działał w dobrej wierze. W niniejszej sprawie poprzednik prawny wnioskodawcy, jakim był Skarb Państwa, objął urządzenia przesyłowe w posiadanie jako infrastrukturę poniemiecką. Ustalono bowiem, że urządzenia zostały wybudowane około 1933-34 roku. Zgodnie z art. 2 i 6 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.U 1946 nr 3 poz. 17), m.in. przedsiębiorstwa przesyłowe stawały się własnością Skarbu Państwa wraz z nieruchomością i ruchomym majątkiem i wszelkimi prawami. Wobec tego, Skarb Państwa miał uzasadnione przekonanie co do tego, że przysługuje mu własność poniemieckich linii energetycznych, które może rozbudować i wykorzystać zgodnie z ich przeznaczeniem. To oznacza, że również przedsiębiorstwo państwowe, otrzymując tę infrastrukturę elektroenergetyczną w zarząd, pozostawało w usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że przysługuje mu tytuł prawny do korzystania z tych urządzeń.

Ponadto Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 września 2010 roku, w którym SN stwierdził, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych

urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo państwowe, zajmujące się przesyłem energii elektrycznej, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów powołanej ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., sygn.. akt III CSK 319/09, OSNC-ZD 2011 nr 2 poz. 36, Biul.SN 2011 nr 1 poz. 9, Palestra 2010 nr 11-12 poz. 181). Jak wskazał Sąd Najwyższy, do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania wskazanych przepisów, nie przywiązywano wagi do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające powinno się zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień, wynikające z zastosowania w szczególności art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 1950 r., stanowiących o prawie osób reprezentujących przedsiębiorstwo energetyczne do wstępu, zaś obowiązku właścicieli i posiadaczy do umożliwienia tego wstępu i wykonania czynności na posesjach i w budynkach, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich będzie wymagać powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia organu administracyjnego. Art. 4 ust. 1 ww. ustawy przewidywał, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego wnioskodawcy przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości należącej obecnie do uczestniczki, w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Z kolei z art. 5 tej ustawy wynika wprost, że mieszkańcy wsi lub osiedla, w którym zarządzono powszechną elektryfikację mogą być zobowiązani do odpłatnych świadczeń osobistych i rzeczowych na cele tej elektryfikacji, przy czym w ust. 3 tego przepisu znajduje się odwołanie do ustawy z dnia 26 czerwca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. RP Nr 27, poz. 204 i Nr 85 z 1936 r., poz. 593). Ponadto dekret z dnia 30 czerwca 1951 r. o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne odwołuje się w art. 2 do takich obowiązków w odniesieniu do prac związanych z elektryfikacją wsi. Pogląd o kwalifikacji uprawnień zakładu energetycznego do założenia na gruncie osób trzecich urządzeń oraz do wejścia na ich grunt celem dokonywania oględzin i pomiarów jako posiadania w dobrej wierze Sąd Najwyższy wyraził również w postanowieniu z dnia 8 stycznia 2009 r., (sygn. akt I CSK 265/08, LEX nr 523632). Wobec tego stwierdzić należy, że już same przepisy ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli stanowiły podstawę do wykonywania przez przedsiębiorstwa państwowe zajmujące się dostarczaniem energii elektrycznej służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Nie było konieczne zawieranie odrębnej umowy o ustanowieniu służebności przesyłu w formie aktu notarialnego. Ustawa jako akt prawny powszechnie obowiązujący normowała tę kwestię w sposób wystarczający. Ustawa o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli obowiązywała już w momencie obejmowania w posiadanie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na działce nr (...) w dniu 23 maja 1953 roku. Wobec tego uzasadnione było przekonanie występujące u poprzednika prawnego wnioskodawcy o służącym mu prawie do rozbudowania linii elektroenergetycznej, a następnie korzystania z dostępu do niej w zakresie niezbędnym do jej utrzymania i konserwacji.

Wobec tego stwierdzić należało, że poprzednik prawny wnioskodawcy, obejmując w dniu 23 maja 1953 roku posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na działce nr (...) działał w dobrej wierze. Poprzednikiem prawnym wnioskodawcy był bowiem wówczas Skarb Państwa, który objął we władztwo ponemieckie urządzenia przesyłowe, a następnie na podstawie ustawy o elektryfikacji wsi i osiedli zaczął je eksploatować zgodnie z przeznaczeniem, oddając w zarząd przedsiębiorstwu państwowemu.

Ponadto uczestniczka nie obaliła w żaden sposób ustawowego domniemania z art. 7 k.c. dobrej wiary poprzednika wnioskodawcy w momencie wejścia w posiadanie służebności, a to na niej ciążył – zgodnie z art. 6 Kc – obowiązek procesowy w tym zakresie. Należy bowiem zwrócić uwagę, że aż do czasu ewentualnego wniesienia przez uczestniczkę postępowania wniosku o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 2 października 2015r. (czego zresztą uczestniczka nie wykazała, gdyż na złożonym odpisie wniosku brak jest nawet prezentaty Sądu, do którego wniosek miał być skierowany), uczestniczka i jej poprzednicy prawni nie wnosili jakichkolwiek uwag ani pretensji związanych z istnieniem na ww. nieruchomości infrastruktury elektroenergetycznej należącej obecnie do wnioskodawcy.

Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności obejmującej ww. infrastrukturę wnioskodawcy było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania – art. 299 § 1 ww. dekretu, którego odpowiednikiem jest art. 340 k.c., którego uczestniczka również nie obaliła). Nie ujawniły się żadne okoliczności wskazujące na to, by na przestrzeni poszczególnych lat dochodziło do zmiany istoty tej infrastruktury lub sposobu korzystania z niej na ww. nieruchomości uczestniczki. Paszporty ogólne linii załączone do wniosku, których treści uczestniczka w istocie nie kwestionowała, stanowią w ocenie Sądu dowód tego, że przedsiębiorstwo państwowe – Zakład (...), a następnie kolejni poprzednicy prawni wnioskodawcy, w sposób ciągły i niezakłócony posiadało urządzenia przesyłowe, eksploatowało je, modernizowało i konserwowało. Paszporty te są bowiem dokumentem, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U 2013 poz. 1409 j.t.) i we wcześniejszych przepisach ustawowych, zawierają zapisy wszystkich czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych, jakie były wykonywane na przestrzeni lat na urządzeniach przesyłowych. Zapisy takowe czynione były na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Oznacza to, że paszporty te należy uznać za wiarygodny dowód na to, że przedsiębiorstwo Zakład (...) oraz jego następcy prawni posiadali i wykonywali prawo o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu na działce (...).

Nie ujawniły się też żadne okoliczności stanowiące podstawę do przyjęcia, by doszło do przerwania biegu zasiedzenia w rozumieniu art. 123 Kc, w szczególności poprzez uznanie przez wnioskodawcę (lub jego poprzedników prawnych) jakiegokolwiek roszczenia uczestniczki, związanego z ww. infrastrukturą wnioskodawcy, w jakikolwiek sposób. Ponownie przywołać tu należy, że nie zostało wykazane przez uczestniczkę, by wnoszono wobec wnioskodawcy (lub jego poprzedników prawnych), jakiegokolwiek uwagi lub pretensje związane z istnieniem infrastruktury elektroenergetycznej na ww. nieruchomości, należącej obecnie do uczestniczki. Ponadto nawet jeśli przyjąć, że uczestniczka wniosła skutecznie wskazany w stanie faktycznym wniosek z dnia 02.10.2015 r. o zawezwanie wnioskodawcy do próby ugodowej, to wniesienie tego wniosku nastąpiło już po upływie terminu zasiedzenia, co nie mogło zniweczyć skutków prawnych uprzedniego upływu jego terminu.

W ocenie Sądu bowiem okres posiadania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, przez poprzednika prawnego wnioskodawcy w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął ze skutkiem w postaci zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu z mocy samego prawa z dniem 21 maja 1973 r. Zgodnie bowiem z art. 184 § 1 ww. dekretu do zasiedzenia ww. służebności dochodziło po 20 latach jej posiadania w dobrej wierze. Wprawdzie zgodnie z art. XLI ustawy z 23.04.1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tego kodeksu, stosuje się od tej chwili (tj. od 1 stycznia 1965 r.) przepisy tego kodeksu; w szczególności dotyczyło to możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie (czyli w niniejszej sprawie art. 292 k.c.), a nadto zgodnie z § 2 tego przepisu jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych (co w istocie miało miejsce, gdyż Kodeks cywilny w pierwotnym brzmieniu do roku 1990 w art. 172 przewidywał, że zasiedzenie nieruchomości w dobrej wierze następuje z upływem 10 lat, a w złej wierze – 20 lat), bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie Kodeksu cywilnego (co oznaczałoby, że zasiedzenie służebności w niniejszej sprawie rozpoczynałoby się 1 stycznia 1965 r. i kończyłoby się 1 stycznia 1975 r.), jednak z dalszej części tego przepisu wynika, że jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia w życie Kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej (co miało miejsce w niniejszej sprawie, gdyż koniec terminu według przepisów dotychczasowych przypadałby na 21 maja 1973 r.), zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu, tj. w niniejszej sprawie w dniu 21 maja 1973 r.

Z uwagi na istnienie do dnia 1 lutego 1989 r. zgodnie z art. 128 § 1 k.c. w jego pierwotnym brzmieniu zasady jednolitego funduszu własności państwowej nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w stosunku do linii elektroenergetycznej nr S-103/104/107 na działce nr (...) należącej obecnie do uczestniczki nastąpiło jednak do majątku Skarbu Państwa, a nie do majątku poprzednika prawnego uczestnika postępowania przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...), czy też Zakładów (...) we W.. W czasie obowiązywania konstrukcji tzw. jednolitego funduszu własności państwowej samoistne

posiadanie nieruchomości przez przedsiębiorstwo państwowe nie było możliwe, ponieważ samoistnym posiadaczem nieruchomości państwowych był Skarb Państwa, a przedsiębiorstwo państwowe wykonywało tylko władztwo faktyczne i uprawnienia wynikające z tzw. zarządu operatywnego w zakresie odpowiadającym pojęciu posiadania zależnego (tak SN w orzeczeniach: z 7 września 1993 r., III CRN 73/93, niepubl., i z 17 września 1993 r., II CRN 76/93, niepubl.). Jeżeli natomiast chodzi o zasiedzenie nieruchomości niepaństwowej, to przedsiębiorstwo państwowe, nie mogąc samo nabyć własności, mogło wykonywać w stosunku do tych nieruchomości tylko dzierżenie w imieniu Skarbu Państwa (art. 338), przy czym posiadaczem samoistnym był Skarb Państwa. Oznacza to, że z upływem terminu zasiedzenia nabywcą przez zasiedzenie stawał się Skarb Państwa (por. postanowienie SN z 12.02.2015 r., V CSK 280/14, Lex nr 1660670, wyrok SN z 12.02.2015 r., IV CSK 293/14, niepubl, wyrok SN z 25.04.2014 r., I CSK 433/13, Lex nr 1486971, uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, Lex nr 1316046).

Dlatego też w pkt. I postanowienia w niniejszej sprawie Sąd stwierdził, że służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii wysokiego napięcia S- 103/104/107 110 kV wraz z jednym słupem wsporczym tej linii o nr ruchowym 48, na stanowiącej obecnie własność uczestniczki P. K. nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) zgodnie z jej przestrzennym przebiegiem oznaczonym w opinii biegłego sądowego Z. T. (1) z dnia 24 stycznia 2018 r. k.147-149 akt sprawy stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, przyjętą do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (zgodnie z wymaganiami z § 55 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23.12.2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych w zw. z § 78 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15.02.2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych), polegającą na prawie utrzymywania rzeczonych infrastruktury na opisanej nieruchomości, na prawie do jej eksploatacji, napraw, remontów, konserwacji i całodobowego dostępu do niej, ograniczoną w jej wykonywaniu do stanowiącej część ww. nieruchomości działki gruntu o nr 181 położonej w M., nabył z mocy samego prawa przez zasiedzenie z dniem 21 maja 1973r. Skarb Państwa, którego następcą prawnym w tym zakresie jest wnioskodawca, który jest ostatecznym beneficjentem nabytej przez zasiedzenie służebności, jako następcą pod tytułem ogólnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), będącego z kolei sukcesorem Skarbu Państwa, co do nabytej przez zasiedzenie służebności.

Nie sposób było bowiem podzielić, zdaniem Sądu zarzutów uczestniczki kwestionującej następstwo prawne wnioskodawcy. W pierwszej kolejności wskazać należy, że uczestniczka nie kwestionowała w istocie przedłożonej przez wnioskodawcę jako dowody w sprawie dokumentacji techniczno-prawnej w postaci paszportów ogólnych linii oraz protokołów odbiorów technicznych i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych po remontach. Tymczasem w ocenie Sądu, przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty mogą stanowić podstawę do przyjęcia następstwa prawnego poprzedników prawnych i wnioskodawcy. W szczególności, jak już wyżej wskazano, paszporty ogólne linii załączone do wniosku stanowią dowód tego, że przedsiębiorstwo państwowe – Zakład (...) w sposób ciągły i niezakłócony posiadało urządzenia przesyłowe, eksploatowało je, modernizowało i konserwowało. Paszport ogólny linii elektroenergetycznej jest dokumentem, o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U 2013 poz. 1409 j.t.), zawiera zapisy wszystkich czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych, jakie były wykonywane na przestrzeni lat na urządzeniach przesyłowych. Zapisy takowe czynione były na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych. Oznacza to, że paszporty te są wiarygodnym dowodem, co do tego, że przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) oraz jego następcy prawni posiadali i wykonywali prawo o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu m.in. na działce nr (...). Okoliczność tę potwierdzają również protokoły odbiorów technicznych i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych po remontach.

Ponadto, wnioskodawca przedłożył szereg dokumentów wykazujących dokonywane przekształcenia formy prawnej wnioskodawcy, świadczących o tym, że jest on następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z siedzibą we W. - postanowienia Sadu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej w Wrocławiu VI Wydziału Rejestrowego, akta przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną oraz decyzję uwłaszczeniową. Na podstawie tych dokumentów można ustalić, że do 1993 roku istniało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) z siedzibą we W., które jako przedsiębiorstwo przesyłowe zajmujące się dostarczaniem energii zarządzało

w imieniu Skarbu Państwa urządzeniami elektroenergetycznymi, eksploatowało je i rozbudowywało, o czym świadczą protokoły odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji urządzeń przesyłowych oraz paszporty ogólne linii. W dniu 12 lipca 1993 roku miało miejsce przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, mocą Aktu Notarialnego z dnia 12 lipca 1993 r., repertorium A 2439/93, sporządzonego przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Następnie, w 2004 roku Zakład (...) Spółka Akcyjna został przekształcony w (...) Spółka Akcyjna, a następnie na początku 2008 roku w (...) Spółka Akcyjna, która w dalszej kolejności pod koniec 2008 roku zmieniła nazwę na (...) Spółka Akcyjna. Z dniem 1 września 2011 r. uczestnik przyjął obecną nazwę (...) Spółka Akcyjna. Sąd na gruncie ustaleń faktycznych niniejszej sprawy stoi na stanowisku, że każde kolejne przedsiębiorstwo przesyłowe dysponowało urządzeniami elektroenergetycznymi znajdującymi się na działce nr (...), po przekazaniu ich we władanie przez poprzednika. O przekazywaniu posiadania tych urządzeń przesyłowych świadczą przede wszystkim paszporty linii, z których wynika, że urządzenia te były ciągle i nieprzerwanie eksploatowane i konserwowane. Ponadto odnosząc się do przejścia nabytej w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa służebności przesyłu na działce nr (...) na rzecz wnioskodawcy, Sąd podziela w pełni stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 września 2010 r. (III CSK 319/09, Biuletyn SN z 2010 r., nr 11-12, poz. 181), w którym stwierdził, że przedsiębiorstwo państwowe zachowywało się jak właściciel, przynajmniej pod rządem ustawy o p.p. z 1981 r. i równolegle obowiązującego od dnia 1 stycznia 1965 do dnia 31 stycznia 1989 r. powoływanego art. 128 § 1 i § 2 k.c., ponieważ w taki sposób wykonywało swoje prawa wynikające z własności państwowej. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, że pod rządami art. 128 § 1 i 2 k.c. przedsiębiorstwo państwowe mogło nabywać prawa, także przez zasiedzenie. Przy tym wprost zostało wskazane, że przedsiębiorstwo państwowe, które zostało następnie skomercjalizowane w celu prywatyzacji bezpośrednio, zgodnie z przepisami (u.p.p. z 1990 r., a następnie u.k.p. z 1996r.) uzyskało wszelkie prawa i obowiązki poprzednika drogą sukcesji uniwersalnej.

Wskazać również należy na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2013 r., gdzie wskazał, że problem, czy decyzja wydana na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g. może być uznana za dokument stwierdzający przeniesienie posiadania, o którym mowa w art. 348 k.c., był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 18 maja 2007 r., I CSK 64/07 (nie publ.) Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 r. wykonywała zarząd mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g. Sąd Najwyższy podkreślił, że do przeniesienia posiadania może dojść w każdy ze sposobów wskazanych w art. 348-351 k.c. oraz, że przeciwieństwem pochodnego nabycia posiadania, wykluczającym zastosowanie art. 176 § 1 k.c., jest wejście w posiadanie w sposób pierwotny, w wyniku jednostronnego aktu zawładnięcia rzeczą z wolą posiadania jej dla siebie. Jeśli się nawet twierdzi, że prawo użytkowania wieczystego powstało z dniem 5 grudnia 1990 r. na rzecz uwłaszczonej osoby prawnej w sposób pierwotny, to powstanie tego prawa uzależnione było od stwierdzenia, że państwowa osoba prawna, jako wykonująca zarząd nieruchomością, kontynuowała w tym dniu jej posiadanie, przypisywane do dnia 1 lutego 1989 r. Skarbowi Państwa. Przy takim charakterze relacji między wskazanymi podmiotami trzeba przyjąć, że między Skarbem Państwa i osobą uwłaszczoną jego nieruchomością zachodzi następstwo prawne w zakresie posiadania. Skoro zaś uzyskanie określonego prawa do rzeczy, z której państwowa osoba prawna korzystała już wcześniej, realizując inne uprawnienia, było wynikiem woli właściciela - państwa, występującego w stosunkach cywilnych, jako Skarb Państwa, to nie można przyjmować, że państwowa osoba prawna, która uzyskała użytkowanie wieczyste nieruchomości, objęła tę nieruchomość w posiadanie w sposób pierwotny na podstawie jednostronnego aktu zawładnięcia nią. Decyzja wojewody, wydana na podstawie art. 2 ust. 3 u.zm.u.g.g., może być zatem uznana za dokument, o którym mowa w art. 348 k.c., stwierdzający fakt uprzedniego przeniesienia posiadania (I CSK 256/12, LEX nr 1294472). Sąd w pełni podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w przytoczonym powyżej postanowieniu (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu m.in. w postanowieniu z dnia 12.11.2015 r. w sprawie II Ca 1302/15).

Odnosząc się do przejścia uprawnień na powstałą spółkę akcyjną w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) z siedzibą we W. w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna, wskazać również należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach

własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1993 r., nr 16, poz. 69), spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Powołana ustawa, w myśl art. 1 ust. 1 znajdowała zastosowanie m. in. odnośnie przedsiębiorstw państwowych, których działalność związana była z wytwarzaniem, zbytem i przesyłem energii elektrycznej, przy czym zgodnie z art. 2 ust. 1 przekształcenie następowało na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. z 1990 r., nr 51, poz. 298). Art. 8 ust. 1 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych stanowił natomiast, że spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że ostatecznym beneficjentem tego prawa jest spółka akcyjna powstała w wyniku prywatyzacji. Wobec sukcesji generalnej pomiędzy mieniem państwowym, a powstałą na jego gruncie spółką Skarbu Państwa, tę właśnie spółkę uznać należy za uprawnioną z tytułu służebności nabytej w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa. Wnioskodawca jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Zakład ten przekształcony został w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa Zakład (...) S.A. we W. z dniem 12 lipca 1993 r. Następnie w wyniku połączenia spółek (m.in. Zakładu (...) S.A.), powstała spółka akcyjna (...), która zmieniła z kolei firmę na (...) S.A. z/s w K.. Tym samym wnioskodawca (...) S.A. z/s w K. legitymuje się obecnie prawem rzeczowym o treści odpowiadającej służebności przesyłu na działce nr (...) stanowiącej własność uczestniczki.

Dodatkowo należy wskazać, że to, że wnioskodawca jest następcą prawnym swoich poprzedników pod tytułem ogólnym, powstałym w drodze przekształcenia jednoosobowej spółki Skarbu Państwa Zakład (...) S.A., wynika również z przepisów prawa gospodarczego (w szczególności z art. 492 k.s.h. i art. 494 k.s.h.) S. takie znajduje pełne oparcie w poglądach doktryny, zgodnie, z którymi sukcesja praw i obowiązków cywilnoprawnych oznacza, że spółki sukcesorki wstępują z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych i łączonych. Dla zaistnienia skutków w postaci sukcesji nie są potrzebne żadne dodatkowe czynności poza tymi, których należy dokonywać w postępowaniu łączeniowym. Sukcesja następuje z dniem połączenia. Nie ma, więc potrzeby zamieszczania w planie połączenia dokładne spisu składników majątkowych gdyż łączące się majątki przejdą na jeden podmiot (A. Kidyba Kodeks Spółek Handlowych Komentarz do art. 301 -633 k.s.h. Zakamycze 2002 r. s. 850-851). Z kolei jednoosobowa spółka Skarbu Państwa Zakład (...) S.A. powstała z przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...). Jak już wyżej wskazano przekształcenie to nastąpiło mocą aktu notarialnego z dnia 12 lipca 1993 r. rep A nr 2439/93 sporządzonego przez Notariusza T. J. w Kancelarii Notarialnej w W.. Powyższe przekształcenie miało miejsce w oparciu o przepisy art. 5 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (DzU z 1993 .r Nr 16 poz. 69). Przepis ten jest odpowiednikiem art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (DzU z 1990 r. Nr 51 poz 298 ze zm). Zgodnie z w/w przepisami spółka powstała w wyniku tego przekształcenia wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki uprzednio istniejących a przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Zatem wnioskodawca, jako następcą prawną tak powstałej spółki prawa handlowego Zakładu (...) S.A. nabył wszelkie prawa i obowiązki podmiotu przekształconego z przedsiębiorstwa państwowego w drodze sukcesji uniwersalnej. Wywód ten ma istotne znaczenie w kontekście nabycia przez wnioskodawcę zasiedzianej przez Skarb Państwa służebności albowiem zgodnie z art. 245¹ k.c. do przeniesienia ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości potrzebna jest umowa między uprawnionym a nabywcą oraz jeżeli prawo jest ujawnione w księdze wieczystej, wpis do księgi wieczystej chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej. W ocenie Sądu opisane wyżej przekształcenia podmiotowe oparte o art. 492 i art. 494 k.s.h. a także art. 5 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (DzU z 1993 .r Nr 16 poz. 69) i art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (DzU z 1990 r. Nr 51 poz 298 ze zm) stanowiły owe przepisy szczególne skutkujące przeniesieniem służebności na kolejne podmioty. Skoro, zatem przekształcone w roku 1993 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) posiadało nabytą uprzednio w drodze zasiedzenia przez Skarb Państwa służebność gruntową to służebność ta z mocy przekształceń przeszła najpierw na spółkę prawa handlowego Zakład (...) S.A., a następnie na wnioskodawcę. Nadto zauważyć należy, że nabyta przez Skarb Państwa służebność obciążająca działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Środzie

Śląskiej prowadzi księgę wieczystą kw nr (...) została przeniesiona na przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) przed dokonaniem komercjalizacji tego przedsiębiorstwa w spółkę prawa handlowego Zakład (...) S.A.” nastąpiło to z mocy samego prawa na podstawie art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (DzU z 1990 r. Nr 79 poz 464 ze zm). Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (dzU z 1990 r. Nr 79 poz 464 ze zm) przedsiębiorstwa państwowe z mocy samego prawa uzyskały prawo użytkowania wieczystego będących w ich zarządzie nieruchomości, a także własność budynków na nich posadowionych oraz własność wszelkich innych urządzeń i praw związanych z nieruchomością z dniem 5 grudnia 1990 r. Fakt nabycia szeregu nieruchomości uległ potwierdzeniu w drodze deklaratoryjnych decyzji administracyjnych. W związku z powyższym uwzględniając treść art. 47 k.c. i art. 50 k.c., w myśl, których częściami składowym nieruchomości są również prawa z nią związane, które to dzielą losy danej nieruchomości należało uznać, że z dniem 5 grudnia 1990 r. w wyniku uwłaszczenia z mocy samego prawa przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) przeszły na niego również służebności, które zwiększyły użyteczność tych nieruchomości, zwiększając jednocześnie użyteczność samego przedsiębiorstwa w tym także służebność nabyta przez Skarb Państwa w stosunku do linii elektroenergetycznej nr S- 103/104/107 110 kV z dniem 21 maja 1973 r., która to służebność polega na prawie utrzymywania instalacji, prawie do ich eksploatacji, napraw, konserwacji oraz prawie całodobowego dostępu do nich (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r. III CZP 79/2002). Należy przy tym ponownie pokreślić, że wnioskodawca wykazał za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...), a następnie po kolejnym następcy tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika, jak już wyżej wskazano, z art. 5 ustawy z dnia 05 luty 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 552 Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 551 Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę. Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na wnioskodawcę z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników wnioskodawcy i wreszcie przez samego wnioskodawcę. Zatem należy przyjąć, że wnioskodawcy, jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność, która ze względu na datę upływu terminu jej nabycia przez zasiedzenia (tj. przed wejściem w życie ustawy z 30 maja 2008 r. wprowadzającej instytucję służebności przesyłu), należy uznać za służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej (por. uchwała Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 r., III CZP 18/13, opubl. Biul.SN 2013/5/5).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II postanowienia, uznając że z uwagi na to, że wnioskodawca i uczestniczka postępowania byli w różnym stopniu zainteresowani w sprawie, a orzeczenie Sądu w niniejszej sprawie miało charakter jedynie deklaratoryjny (stwierdzający jedynie zaistnienie określonego skutku prawnego, który i tak nastąpił z mocy samego prawa) uzasadnione jest na podstawie art. 520 § 2 Kpc stosunkowe rozdzielenie kosztów postępowania w niniejszej sprawie, a w konsekwencji oddalenie wniosków wnioskodawcy i uczestniczki o zasądzenie od siebie nawzajem zwrotu kosztów postępowania, w tym zwłaszcza zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, mając na uwadze, że zarówno wnioskodawca jak i uczestniczka reprezentowani byli przez fachowych pełnomocników będących radcami prawnymi oraz adwokatem (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w postanowieniu z 30.06.2015 r. w sprawie II Ca 1920/14, w tożsamej przedmiotowo sprawie). Ponadto w pkt. III Sąd orzekł o obowiązku zwrotu przez wnioskodawcę kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w kwocie 3.156,18 zł. tytułem nieopłaconych kosztów opinii biegłych, wydatkowanych w toku postępowania przez Skarb Państwa. Podstawą takiego rozstrzygnięcia był art. 520 § 2 Kpc w zw. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, z uwagi na to, że wnioskodawca w sposób oczywisty był bardziej zainteresowany w wyniku postępowania w niniejszej sprawie (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w postanowieniu z 27.07.2016 r. w sprawie II Ca 1772/15, w tożsamej przedmiotowo sprawie).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia.